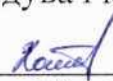

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту
завідувач кафедри обліку і оподаткування

(підпис)   доцент С.М. Хомовий
вчене звання, ініціали, прізвище

« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПРИКЛАДІ ПАТ „УКРСИББАНК”

Виконав: Шарабура Павло Юрійович
прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Керівник: професор Свиноус Іван Вікторович
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Рецензент: доцент Батажок Світлана Григорівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

(підпис)

Я, Шарабура Павло Юрійович, засвічую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
гарант ОПП «Облік і оподаткування»
 професор І.В. Свиноус
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище
« 19 » грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Шарабурі Павлу Юрійовичу

Тема: Внутрішній аудит діяльності банків: організаційно-методичне забезпечення на прикладі ПАТ „Укрсиббанк”

Перелік питань, що розробляються в роботі: організаційно-правова характеристика акціонерного комерційного інноваційного банку „УкрСиббанк”; організація діяльності підрозділу внутрішнього аудиту банків і його оцінка; критерії та оцінка ризику об’єктів внутрішнього аудиту банків; удосконалення планування та організації роботи аудиторів; місце внутрішнього аудиту в системі внутрішнього контролю банку; характеристика об’єктів внутрішнього аудиту діяльності банків; методичні прийоми та процедури проведення внутрішнього аудиту діяльності банків.

Вихідні дані: звітність Агрохолдингу ПРАТ «МХП»

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник роботи

підпис

професор І.В. Свиноус
вчене звання, ініціали, прізвище

Здобувач

підпис

П.Ю. Шарабура
ініціали, прізвище

Дата отримання завдання « 20 » 12 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Шарабура Павло Юрійович «Внутрішній аудит діяльності банків: організаційно-методичне забезпечення на прикладі ПАТ „Укрсиббанк”»

Досліджено чинники, які впливають на рівень ризику об'єктів аудиту. До чинників, які мають статичний вплив на рівень ризиковості об'єкта, відносимо ті, які відрізняються сталим характером і не змінюються протягом деякого часу (більше року). Такими є рівень (середньорічні суми) витрат або доходів об'єкта, виконання ключових функцій в операційній діяльності. Ризики цієї категорії можуть визначатись одноразово при формуванні об'єкта (підрозділу) або при реорганізації. Фактори впливу, які мають змінний або одноразовий характер, називаються динамічними.

Обґрунтовано, що проблемою українських банків є недостатній рівень якості діяльності підрозділів внутрішнього аудиту. Однією з причин, яку ми вбачаємо, є оцінка якості його діяльності. У деяких організаціях така оцінка є лише у паперовому варіанті і жодного впливу на покращення ситуації не має. Така халатність з боку інвесторів банків і стала одним із пунктів у переліку фатальних причин “банкопаду”.

Зазначено, що значення мають процедури внутрішнього аудиту, які дозволяють банкам проводити централізацію управління відокремленими підрозділами і накопичення великих масивів даних. Вплив розвитку ІТ-технологій докорінно змінює методи ведення та обслуговування банківського бізнесу, а отже і впливає на методику внутрішнього аудиту. З приходом новітніх технологій кожна операція в банку відображається в інформаційному середовищі банку (спрощено це можна визначити як сукупність паралельно працюючих декількох (а часом і більше 20) програмних продуктів і баз даних), тому і перевірка може здійснюватися тими ж таки ІТ-методами.

Ключові слова: внутрішній аудит, діяльність банків, ризиковість, ІТ-технології, інформаційне середовище.

ABSTRACT

Pavlo Yuriyovych Sharabura "Internal audit of banks: organizational and methodological support on the example of PJSC "Ukrsibbank"

Factors affecting the risk level of audit objects were studied. Factors that have a static effect on the risk level of an object include those that are stable in nature and do not change over a period of time (more than a year). These are the level (average annual amounts) of costs or revenues of the object, performance of key functions in operational activities. Risks of this category can be determined once when forming an object (subdivision) or during reorganization. Influence factors that have a variable or one-time nature are called dynamic.

It is substantiated that the problem of Ukrainian banks is the insufficient level of quality of the activities of the internal audit units. One of the reasons we see is the assessment of the quality of his activities. In some organizations, such an assessment is only available on paper and has no effect on improving the situation. Such negligence on the part of bank investors became one of the items in the list of fatal causes of "bank failure".

It is noted that internal audit procedures are important, which allow banks to centralize the management of separate units and accumulate large data sets. The influence of the development of IT technologies fundamentally changes the methods of conducting and servicing the banking business, and therefore affects the methodology of internal audit. With the advent of the latest technologies, every transaction in the bank is displayed in the bank's information environment (simplified, it can be defined as a set of several (and sometimes more than 20) software products and databases working in parallel), therefore the verification can be carried out using the same IT methods.

Keywords: internal audit, bank activity, risk, IT technologies, information environment.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	6
1.1. Економічна сутність внутрішнього аудиту діяльності банків.....	6
1.2. Місце внутрішнього аудиту в системі внутрішнього контролю банку.....	19
1.3. Характеристика об'єктів внутрішнього аудиту діяльності банків.....	23
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	32
2.1. Організаційно-правова характеристика акціонерного комерційного інноваційного банку „УкрСиббанк”.....	32
2.2. Організація діяльності підрозділу внутрішнього аудиту банків і його оцінка.....	34
2.3. Критерії та оцінка ризику об'єктів внутрішнього аудиту банків.....	43
2.4. Удосконалення планування та організації роботи аудиторів.....	45
Висновки до розділу 2.....	53
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	56
3.1. Методичні прийоми та процедури проведення внутрішнього аудиту діяльності банків.....	56
3.2. Удосконалення теоретико-методичної бази внутрішнього аудиту процесів у діяльності банків.....	68
3.3. Вплив розвитку інформаційних технологій на методику внутрішнього аудиту діяльності банків.....	78
Висновки до розділу 3.....	91
ВИСНОВКИ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97
ДОДАТКИ.....	103

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Артюх О. В. Концептуальні напрямки аудиту управлінської діяльності Вісник соціально-економічних досліджень. 2012. Вип. 3(2). С. 7-13.
2. Бараннік Ю. А. Аудит кредитних операцій комерційного банку Управління розвитком. 2013. № 13. С. 26-28.
3. Бенько М. М. Концепція розвитку аналітичного процесу в інформаційній системі фінансового аудиту Незалежний аудитор. 2013. № 6. С. 2-8.
4. Бралатан В. П. Розвиток аудиторської діяльності в Україні із запровадженням Міжнародних стандартів аудиту Облік і фінанси. 2012. № 1. С. 91-94.
5. Виноградова М. О. Аудит : навч. посіб. / М. О. Виноградова, Л. І. Жидеєва. - К. : Центр учбової літератури, 2014. 656 с.
6. Облік і аудит у банках : підручник / [А. М. Герасимович, Л. М. Кіндрацька, Т. В. Кривов'яз та ін.; за заг. ред. проф. А. М. Герасимовича]. - К. : КНЕУ, 2004. 536 с.
7. Гутаревич С. Ю. Нові підходи до здійснення аудитів систем управління якістю та їх застосування в органі з сертифікації Автошляховик України. 2012. № 5. С. 12-15.
8. Дульська В. І. Методичні підходи до проведення стрес-тестування банків як інструменту аудиту Сталий розвиток економіки. 2013. № 2. С. 251-253.
9. Жидовська Н. М. Організація внутрішнього аудиту в банку та його інспектування Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2013. № 1(1). С. 175-183.
10. Іванишин С. Т. Моделювання автоматизації безпеки внутрішнього аудиту в банку Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2013. Вип. 1. С. 538-545
11. Кінащук Л. Л. Аналіз основних причин виникнення аудиту в системі фінансового контролю Європейські перспективи. 2012. № 2(2). С. 203-207.

12. Коваленко О. В. Застосування стандартів аудиторського контролю для попередження ймовірності банкрутства Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. 1. С. 96-102.

13. Колос І. В. Внутрішній аудит як інструмент підвищення ефективності діяльності підприємства. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Сер. : Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2013. Вип. 1. С. 126-141.

14. Костирко Р. О. Інтегрована модель звітності компаній: передумови, принципи, складові Економіка України. 2013.- № 2 (615). С. 18-28.

15. Кривобок В. О. Організація та завдання внутрішнього аудиту в системі управління підприємством Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(3). С. 370-375.

16. Кундря-Висоцька О. П. Бухгалтерський облік та аналіз в умовах інтеграційних процесів: сучасний стан та напрями розвитку : монографія К. : УБС НБУ, 2013. 286 с.

17. Куцик П. О. Оптимізація документообороту в обліково- контрольному контурі управління Вісник Львівської комерційної академії. - 2014. - Вип. 44. - С. 11-20.

18. Лазарева С. Ф. Методологічне і методичне забезпечення аудиту інформаційних технологій.Формування ринкових відносин в Україні. 2012. Вип. 1. С. 117-125.

19. Лебединець В. О. Застосування процесної методології при проведенні внутрішніх аудитів фармацевтичних систем якості. Управління, економіка та забезпечення якості в фармації. 2012. № 3. С. 45-49..

20. Лебідь І. О. Особливості перевірки корпоративного управління як складової аудиту фінансової звітності Економічний простір. 2013. № 74. С. 250-259.

21. Лобозинська С. М. Реформування інституту аудиту - шлях до підвищення рівня захисту прав споживачів ринку банківських послуг в Україні. Економіка: реалії часу. 2015. № 5. С. 101-105..

22. Майорова Н. І. Стратегічний аудит маркетингу у системі контролю підприємства Економічні науки. Сер. :Облік і фінанси. 2012. Вип. 9(2). С. 325-332.

23. Марушко Н. С. Соціальний аудит як інструмент соціальної безпеки підприємства Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2013. № 767. С. 164-171.

24. Мельниченко О. Аудит електронних грошей у банках України. Вісник Національного банку України. 2013. № 3. С. 41-45.

25. Меліхова Т. О. Удосконалення документального забезпечення аудиту розрахунків з підзвітними особами з метою якісного проведення перевірки Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2012. Вип. 36. С. 108-116.

26. Мельниченко О. В. Аудит інформаційної безпеки банку при роботі з електронними грошима. Проблеми економіки. 2013. № 4. С. 341-347.

27. Михальчишина Л. Г. Маркетинговий аудит: сутність, завдання, перспективи розвитку Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(3). С. 513-519.

28. Михайленко О. Г. Критерії оцінки якості аудиторських послуг Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2013. Т. 18, Вип. 2(1). С. 44-47.

29. Музика-Стефанчук О. А. Питання аудиту діяльності банків у контексті євроінтеграційних процесів в Україні. Наука і правоохорона. 2016. №3. С. 268-274.

30. Мягкова О. В. Організаційно-методичні аспекти зовнішнього аудиту фінансових результатів діяльності банку. Сучасні питання економіки і права. 2012. Вип. 1. С. 85-91.

31. Назарова К. О. Аудит у запобіганні корпоративному шахрайству. Бізнес Інформ. 2017. №10. С. 296-300.

32. Науменко В. А. Внутрішній аудит найвищого керівництва

Автошляховик України. 2012. № 2. С. 15-19.

33. Немченко В. В. Аудит. (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту) : підручник за ред. проф. Немченко В. В., Редько О. Ю. К.: Центр учбової літератури, 2012. 540 с.

34. Овчарик Р. Ю. Аудит на базі комп'ютерних програм: продуктивність, рентабельність та тенденції розвитку Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2017. № 1. С. 68-72.

35. Петраковська О. В. Мета та завдання аудиту кредитних операцій банку. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації. - 2015. № 2. С. 157-165.

36. Пікуліна Н. Ю. Тенденції розвитку інформаційних технологій, що застосовуються в бухгалтерському обліку, аудиті та внутрішньому Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна. Проблеми економіки транспорту. 2013. Вип. 6. С. 68-75.

37. Подолянчук О. А. Первинний документ в аудиті: факт господарських операцій чи доказ? Економічні науки. Сер. : Облік і фінанси. 2013. Вип. 10(4). С. 135-140.

38. Пожарицька І. М. Концептуальна модель професійного судження в аудиті Незалежний аудитор. 2014. № 7. С. 55-61.

39. Пономарьова Т. В. Обґрунтування необхідності розробки та впровадження суб'єктами аудиторської діяльності системи контролю якості Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер. : Економічні науки. 2013. № 1. С. 173-175.

40. Руденко І. І. Етичні аспекти обліку та аудиту. Фінансовий простір. 2013. № 2. С. 113-120.

41. Саюн А. О. Проблеми підготовки фахівців з обліку, аналізу та аудиту. Фінансовий простір. 2013. № 1. С. 147-150.

42. Сироватка С. С. Контроль та аудит у сфері охорони навколишнього природного середовища в Україні Юридична наука. 2012. № 3. С. 58-64.

43. Сімаков К. І. Проблеми формування системи внутрішнього аудиту комерційного банку. Научный вестник Донбасской государственной машиностроительной академии. 2017. № 3. С. 149-152.

44. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник К. : Центр учбової літератури, 2013. 384 с.

45. Слободяник Ю. Б. Предмет і об'єкти державного аудиту. Вісник Одеського національного університету. Економіка. 2013. Т. 18, Вип. 2(1). С. 154-158.

46. Сотула О. В. Соціальний аудит: можливості та перспективи застосування на регіональному рівні. Вісник Черкаського університету. Економічні науки. 2013. № 4. С. 142-147.

47. Сурніна К. С. Отримання аудиторських доказів методом застосування аналітичних процедур Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. 2012. № 2. С. 30-34.

48. Тимрієнко І. Ю. Удосконалення методики проведення аудиту кредитних операцій комерційних банків Фінансовий простір. 2015. № 3. С. 193-202.

49. Удосконалення системи бухгалтерського обліку, аналізу і контролю як інформаційного забезпечення управління суб'єктами господарювання : монографія / авт. кол.; [за ред. д-ра екон. наук, проф. В. С. Рудницького]. Львів : "ГАЛИЧ-ПРЕС", 2018. 275 с.

50. Урусова З. П. Внутрішній аудит і контроль операцій комерційних банків України Сталий розвиток економіки. 2013. № 3. С. 278-282.

51. Усатенко О. В. Шляхи вдосконалення обліку і аудиту кредитних операцій із фізичними особами у комерційному банку. Економічний простір. 2013. № 69. С. 214-222.

52. Хомин П. Я. Некономічність обліку і контролю - домінанта часу?! Вісник нац. ун-ту "Львівська політехніка". 2012. № 721. С. 245-249.

53. Хох В. Д. Дослідження методів аудиту систем управління інформаційною безпекою. Системи управління, навігації та зв'язку. 2017. Вип.

1. С. 38-42

54. Хрущ В. О. Розвиток соціального аудиту в системі соціального управління Науковий вісник Херсонського державного університету. 2013. Вип. 2. С. 98-102.

55. Чік М. Ю. Особливості внутрішнього аудиту банківської діяльності Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економіка, управління та адміністрування. 2018. Вип. 4 (86). С. 4852.

56. Чунарьова А. Реалізація середовища аудиту та моніторингу сучасних інформаційно-комунікаційних систем та мереж Безпека інформації. 2013. Т. 19, № 2. С. 88-93.

57. Шерстюк О. Діагностика аудиторського ризику Вісник Київського національного торговельно- економічного університету. 2013. № 1. С. 117-127.

58. Янчева Л. М. Удосконалення проведення внутрішнього аудиту в комп'ютерному середовищі готельних підприємств Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2012. Вип. 2. С. 3-11.